

Russen milder over het Westen

Jan Limbeek

De peiling van eind mei 2015 door het onafhankelijke opinieonderzoeksbureau Levada Centrum* laat zien dat de Russische bevolking milder over het Westen is gaan denken vergeleken met de [peiling van januari 2015](#). De negatieve gevoelens over het Westen blijven overheersend, maar de trend is gunstig.

Het is geen verrassing dat de gevoelens van de Russische bevolking voor het Westen in 2014 veel slechter zijn geworden. Vóór 2014 dacht minder dan een derde van de bevolking negatief en ruim twee derde positief over het Westen, in casu de Verenigde Staten en de Europese Unie. Sinds de prowesterse revolutie in Oekraïne, de annexatie van de Krim, de oorlog in Oost-Oekraïne en de wederzijdse sancties zijn de verhoudingen omgekeerd.

In de maanden maart en mei 2015 is de bevolking minder negatief gaan denken over de VS en de EU. De redenen hiervoor zijn waarschijnlijk de betrekkelijke rust in Oekraïne, de appreciatie van de roebel en de dalende inflatie (zie [Recordstijging van de roebel](#)) en de meevallende economische neergang (zie [Russische economische groei in 2015 is mogelijk](#)).

In januari stond een record van 81 procent van de respondenten hoofdzakelijk slecht of erg slecht tegenover de VS. Dit is in maart en mei 73 procent geworden. In mei is het percentage verder verbeterd, want de categorie 'erg slecht' is extra gedaald ten opzichte van maart 2015 (zie tabel 1).

Tabel 1 Hoe staat u nu in het algemeen tegenover de VS?

	2014							2015				
	I	7-10	III	21-24	III	V	VII	IX	XI	I	III	V
Erg goed	2	2	1	3	2	1	1	2	2	1		
Hoofdzakelijk goed	41	32	25	15	16	16	17	11	17	14		
Hoofdzakelijk slecht	36	44	41	40	34	43	42	42	38	41		
Erg slecht	8	12	20	31	40	30	32	39	35	32		
Moeilijk te zeggen	13	10	13	11	9	10	9	7	8	12		

Bron: [levada.ru](#), 8 juni 2015

Tabel 2 toont dat ten opzichte van de EU de vijandigheid van de gemiddelde Rus sterker is gedaald dan ten opzichte van de VS, van 71 procent in januari 2015 naar

* De enquête van het Levada Centrum werd gehouden tussen 22 en 25 mei 2015: er waren 1.600 respondenten van 18 jaar en ouder, uit 134 woonplaatsen verspreid over stedelijk en landelijk Rusland. Naar eigen zeggen was de statistische foutmarge maximaal 3,4 procent.

59 procent in mei 2015. Dit is minder slecht dan een jaar geleden. Bovendien is de categorie 'erg slecht' extra gedaald, net als ten aanzien van de VS. Nog steeds denkt drie op de vijf Russen negatief over de EU, maar de trend is gunstig.

Tabel 2 Hoe staat u nu in het algemeen tegenover de EU?

	2014							2015		
	I	7-10 III	21-24 III	V	VII	IX	XI	I	III	V
Erg goed	1	3	1	3	2	2	2	2	2	2
Hoofdzakelijk goed	50	42	31	22	25	17	24	18	23	24
Hoofdzakelijk slecht	30	35	38	38	33	45	41	43	38	38
Erg slecht	4	6	15	22	27	23	22	28	26	21
Moelijk te zeggen	15	14	15	15	14	13	12	9	11	16

Bron: levada.ru, 8 juni 2015

Opvallend is dat de gemiddelde Rus heel mild staat tegenover Duitsland en met name tegenover gewone Duitsers, zoals te zien valt in de tabellen 3 en 4. De tabellen tonen niet wat de dynamiek was van de afgelopen maanden, want respectievelijk november 2007 en september 2009 waren de een na laatste meetpunten. Wellicht zouden de resultaten van 2014 en begin 2015 een stuk slechter geweest zijn als er naar gevraagd was. De score van mei 2015 is gezien de omstandigheden best redelijk. Niet meer dan 15 procent van de ondervraagden staat vijandig tegenover de Duitse bevolking.

Tabel 3 Hoe staat u nu tegenover Duitsers?

	nov. '00	nov. '02	nov. '03	nov. '04	nov. '05	nov. '05	nov. '06	nov. '07	mei '15
Sympathiek, geïnteresseerd	9	9	9	10	10	9	10	9	7
Kalm, zonder speciale gevoelens	85	80	83	84	78	82	84	82	72
Geïrriteerd, vijandig	4	8	5	5	6	7	4	5	8
Wantrouwend, angstig	2	3	3	2	4	2	2	3	7
Geen antwoord, weet niet	1	<1	<1	<1	2	<1	<1	<1	5

Bron: levada.ru, 8 juni 2015

De relatie tussen Duitsland als staat en Rusland waarderen de respondenten nu een stuk negatiever dan in 2008 en 2009 (de vorige keren dat dit gevraagd werd). Logisch, want destijds was er vanuit Russisch standpunt nauwelijks reden om negatief te zijn over Duitsland. Dit is nu wel anders, maar toch beschouwde in mei 2015 slechts 14 procent de relatie met Duitsland als gespannen of vijandig.

Tabel 4 Hoe beoordeelt u de huidige relatie tussen Duitsland en Rusland (1 antwoord mogelijk)

	mei '08	apr. '08	sep. '09	mei '15
Vriendschappelijk	9	8	9	3
Goed nabuurschap	26	28	24	6
Normaal, kalm	50	46	49	39
Koel	7	10	10	33
Gespannen	1	2	2	12
Vijandig	<1	1	1	2
Moeilijk te zeggen	7	5	5	7

Bron: levada.ru, 8 juni 2015

Het Levada Centrum trekt overigens veel ongunstiger conclusie omdat de sociologen keken naar de verandering van de cijfers. Het percentage respondenten dat Duitsland als goede buur ziet is ruim vier keer verminderd. En in mei 2008 vond de helft van de respondenten dat Rusland een normale relatie had met Duitsland, terwijl in mei 2015 een derde de relatie tussen Rusland en Duitsland als koel typeerde.

Zo kan men het ook bekijken. Een veilige conclusie kan zijn dat de (negatieve) verandering aanzienlijk was, maar het feitelijke resultaat nog best meevalt. Want een bekoelde relatie is geen gespannen of vijandige relatie.

[Terug naar 'Achtergrond'](#)